

Plenum

Torsdag 5.9.2024 kl. 16.01—20.28

2.1. Muntlig fråga om höjningen av FPA-ersättningen för privatläkarbesök (Antti Lindtman sd)

Muntligt spörsmål MFT 131/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Lindtman, varsågod.

Debatt

16.02 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Kun hallitus kokoontui budjettiriiheen, niin pääministeri taisi todeta siellä, että ”tällä ei rahaa jaeta”. Ja kun hallitus tuli budjettiriihestä, niin kaikkien hämmästykseksi siellä on ainakin yksi kohde, johon kyllä tuntuu riittävän rahaa. Se on yksityisen terveysbisneksen tukemiseen tarkoitettujen Kela-korvausten nostaminen. Kun nyt vuoden ajan olette tätä lisärahaa sinne jakaneet, samalla kun muualta leikataan, niin nyt on nähty tämän vuoden aikana, mikä siellä on tulos. Hoitojonot eivät ole lyhentyneet. Olette saaneet murskakritiikkiä erittäin laajasti asiantuntijoilta ja hyvinvointialueilta — jopa Lääkäriliitto viime maanantaina sanoi, että tämä olisi nyt peruttava. Ymmärrän, että nämä tahot, joille tämä raha ohjautuu, ovat teitä kovin lähellä, mutta eikö teidän kannattaisi kuunnella tätä kritiikkiä?

Ja kun samaan aikaan ministeri Juuso on pidentämässä hoitojonoja terveyskeskuksissa jopa kolmeen kuukauteen, niin kysyn teiltä, ministeri Juuso: miksi on tärkeää, että hyvinvoivat, varakkaat ihmiset pääsevät entistä nopeammin hoitoon, [Puhemies koputtaa] samalla kun te pidennätte hoitojonoja julkisissa terveyskeskuksissa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.04 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En ota kantaa tuohon Kela-korvausasiaan, koska se on toisen ministerin salkussa. Mitä tulee hoitojonoihin, niin hoitojononathan ovat lyhentyneet todella paljon tällä hetkellä. Sillä, että se maksimiaika säädetään siihen kolmeen kuukauteen, me palaamme siihen tilanteeseen, mikä meillä oli reilu vuosi sitten, [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!] eikä meillä silloinkaan kovin suurta hätää ollut.

Ratkaisevinta siinä hoitoonpääsyssä on se hoidon tarpeen arviointi, mikä tehdään jokaisen potilaan kohdalla erikseen, ja se arviointi on se, mikä ohjaa sitä hoidon tarvetta ja sitä, kuinka nopeasti pääsee lääkäriin, kuinka nopeasti pääsee jatkohoitoon, ja nimenomaan vaikuttaa siihen hoidon jatkuvuuteen. On paljon tehokkaampaa panostaa niihin potilaisiin, jotka oikeasti, nopeasti tarvitsevat hoitoa, ja heidän jatkohoitoonsa. Tällä pystytään ihan

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

varmasti ehkäisemään se sairauksien paheneminen [Aki Lindén: Miksi viedään rahat?] ja siitä johtuvat kustannukset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Kysymyksen sisällön perusteella annan vastauspuheenvuoron myös ministeri Grahn-Laasoselle. Olkaa hyvä.

16.05 Sosiaali- ja terveysministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Lindtmanin kysymyksen: Meitä lähellä ovat suomalaisten asiat, ja Kela-korvauksia sai viime vuonna puolitoista miljona suomalaista. Niillä helpotetaan ihmisten hoitopaikkaa monikanavaisesti. Meillä on julkinen terveydenhuolto, hyvinvointialueet, joille ensi vuonna rahoitus kasvaa 2,2 miljardia euroa. Meidän kokonaisrahoitus hyvinvointialueille on noin 26 miljardia euroa, ja Kela-korvausten osuus ensi vuoden budjetissa on 70 miljona, eli tämä on pieni murunen tästä kokonaisuudesta.

Se, mitä tavoittelemme, on tietysti se, että Kela-korvaukset kanavoituisivat mahdollisimman vaikuttavasti. Tähän asti ollaan jouduttu operoimaan voimassa olevan lain nojalla, mutta hallitushan on jo ohjelmassaankin tuonut esiin sen, että valmistelemme uutta Kela-korvausmallia, jossa pyritään vahvempiin vaikutuksiin. Tämä ollut kritiikki on tunnustettu erinomaisen hyvin, ja me teemme vielä merkittäviä muutoksia lausunnolla olleeseen versioon, niin että saamme Kela-korvauksista aidosti vaikuttavan työkalun suomalaisten parhaaksi, helpottamaan hoitopaikkaa ja auttamaan ihmisiä tilanteessa, [Puhemies koputtaa] jossa meillä on hyvinvointialueilla erittäin paljon jonoja. [Mauri Peltokangas: Loistava vastaus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.06 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä moni suomalainen jää kysymään, että kun tämä Kela-korvauksiin laitettava lisäraha, puoli miljardia vaalikaudessa, on niin pieni raha, että siitä ei tarvitse välittää, ja sitten kun ministeri Juuso on pidentämässä tavallisten suomalaisten hoitojonoja jopa kolmeen kuukauteen, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei nyt oikein lähde!] millä te olette säästävinänne 120 miljoonaa, niin se on niin iso raha, että se on pakko leikata sieltä hyvinvointialueilta pois, niin ei hän tässä ole mitään logiikkaa. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Ja lopputulos on se, että heidän, jotka ennestäänkin käyttävät yksityistä terveydenhuoltoa, tukensa sinne kolminkertaistuu ja samaan aikaan tavallisten suomalaisten hoitojonot pitenevät.

Kysyn nyt vielä kerran ministeri Juusolta: Kun te olette siis pidentämässä hoitojonoja ja ottamassa ne rahat vielä pois, mikä tarkoittaa vähemmän hoitajia ja vähemmän lääkäreitä, niin eikö niitä rahoja tarvittaisi siellä hyvinvointialueilla, terveyskeskuksissa, jotta ihmiset pääsisivät hoitoon, niin ettette te romuttaisi tätä hoitotakuuta, [Puhemies koputtaa] jota te juuri äsken tuossa kehuitte? [Mauri Peltokangas: Kaksi miljardia tulee lisää! Eikö demareille riitä mikään?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

16.08 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muistutan jälleen kerran, että hyvinvointialueille menee ensi vuonna 2,2 miljardia euroa lisää rahaa. Muistutan myöskin siitä, että hyvinvointialueiden rahoitus on yleiskatteellista eli he voivat käyttää sen haluamallaan tavalla. Se tarkoittaa myöskin sitä, että se 96 miljoonaa, mikä hyvinvointialueilta lähtee pois tämän hoitotakuun myötä, ei välttämättä näy siinä hoitopääsyssä, koska hyvinvointialueilla on mahdollisuus käyttää sitä myöskin muuhun. Kun se raha hyvinvointialueille annettiin, ei sitäkään tarkisteta, käytetäänkö sitä nimenomaan juuri tähän tarkoitukseen. Yleiskatteellinen rahoitus, itsehallinto — siinä se.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Berg, olkaa hyvä.

16.08 Kim Berg sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on totta, että hoitoon on nyt päästy hyvin, kahdessa viikossa noin 90 prosenttia kansalaisista on päässyt hoitoon. [Juho Eerola: Niistä, ketkä hakeutuu!] Nyt ollaankin huolissaan siitä tulevaisuudesta, [Eduskunnasta: Tehän te soten teitte!] pääseekö jatkossakin ajoissa hoitoon. Se huolettaa tällä hetkellä varsinkin kuntalaisia.

Nyt kun hoitotakuun myötä viedään myös 121 miljoonaa euroa rahaa näiltä hyvinvointialueilta, niin se käytännössä tarkoittaa sitä, että ne rahat viedään lääkäreiden ja sairaanhoitajien palkkarahoista. [Ben Zyskowicz: Sehän riippuu hyvinvointialueiden päättäjistä!] Tämä huolestuttaa nyt, kun samalla laitetaan 500 miljoonaa euroa Kela-korvauksiin, ja nyt vuoden jälkeen olemme jo huomanneet, että sillä hoitojonoja ei ole lyhennetty. Oletteko, ministeri, aidosti sitä mieltä, ettei tämä 500 miljoonaa euroa auttaisi hyvinvointialueita tässä vaiheessa, jotta hoitojonot pystyttäisiin pitämään myös jatkossa lyhyinä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.10 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei ole mitään 500:aa miljoonaa, vaan ensi vuoden budjettiin on varattu näihin Kela-korvauksiin 70 miljoonaa euroa. [Välihuutoja vasemmalta] 500 miljoonaa on se kokonaissumma, joka kertyy neljän vuoden aikajaksolta [Krista Kiuru: Kyllä, kyllä!] ja joka sisältää vakuutettujen osuuden. Eli se valtion osuus tästä kokonaisuudesta on se 335 miljoonaa neljän vuoden aikana.

Haluan nyt muistuttaa mittakaavassa jälleen siitä, että puhutaan todella pienestä osasta koko sote-rahoitusta. Meidän sote-budjettimme pääpaino on ylivoimaisesti hyvinvointialueiden tilanteessa. Tämä hallitus lisää ensi vuoden budjetissa 2,2 miljardilla hyvinvointialueiden rahoitusta — eli merkittävä lisäys, koska meillä palveluntarve kasvaa ikääntyvälle väestölle.

Haluaisin tältä salilta kysyä — kättä pystyyn: Kuka esimerkiksi vastustaa sitä ajatusta, että ensi vuonna hedelmöityshoitoihin käytetään Kela-korvauksia, tai sitä, että naiset pääsevät gynekologipalveluihin, joita julkinen palvelu ei tarjoa, [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] tai hammaslääkäriin, suun terveydenhuoltoon, johon julkiselta on vaikea saada aikoja? Vastustatteko te sitä, että käytämme Kela-korvauksia esimerkiksi näille puutealueille? [Välihuutoja]

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän hillitsemään hälinää salissa. — Edustaja Merinen, olkaa hyvä.

16.11 Ville Merinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se iso ongelma on se, mikä me ollaan nyt jo huomattu, että Kela-korvausten nosto ei tuo uusia ihmisiä sinne yksityiselle. [Ben Zyskowitz: Siksi systeemejä muutetaan!] Ja kun mietin vaikka nuorten mielenterveyttä, niin psykiatrilta pääseminen on vaikeata, ja jos sinne menet, niin se yhden kerran lasku voi olla vaikka kaksisataakahdeksankymppiä, ja Kela-korvaus siitä on joitakin kympejä. Se sama raha oltaisiin voitu sijoittaa siihen, että nuorten olisi helpompi päästä hoitoon hyvinvointialueilla. Tämä on se ongelma. Sitä ei voi kiertää millään. Se, että ne rahat laitetaan sinne yksityiselle psykiatrilta — ja se on ikävää, että psykiatrit ovat kaikki kohta yksityisellä — ei paranna sitä ison osan väestöä, nuorten, asemaa. Onko tämä teidän mielestänne oikeasti fiksu asia esim. nuorten mielenterveyteen? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.12 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus satsaa enemmän kuin koskaan ennen nimenomaan nuorten mielenterveyspalveluihin. [Kokoomuksen ryhmästä: Älkää enää äänestäkö vastaan!] Meillä on tulossa alle 23-vuotiaille voimaan terapiatakuu, jonka puitteissa on mahdollista ilmaiseksi saada psykososiaalisia interventioita. Meille on myönnetty viime kevään kehysriihessä 500 000:n lisäraha nuorten chat-palveluihin. Nyt budjetti-riihessä myönnettiin kaksi miljoonaa euroa walk-in-palveluiden laajentamiseen. Olemme myöskin pilotoimassa lastensuojelun hybridiyksikköä ensi vuonna. Olemme uudistamassa lastensuojelulakia. Näin paljon ei ole yksikään hallitus tehnyt ennen meitä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mattila, olkaa hyvä.

16.13 Hanna-Leena Mattila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Poliitikka on arvovalintoja. Me keskustalaiset emme olisi leikanneet hyvinvointialueiden rahoitusta, vaan olisimme antaneet niille aidon työrauhan aloittaa iso uudistus. Kela-korvausten miljoonapanostusten sijaan olisimme tukeneet rahapulasta kroonisesti kärsiviä hyvinvointialueita.

Hallitus määrää alueille jatkuvasti uusia säästötavoitteita, joten kehittämisen sijaan alueilla laaditaan koko ajan uusia säästölistoja: lopetetaan terveysasemia ja vähennetään vanhustenhoitopaikkoja. [Vilhelm Junnila: Kotikunta—maakunta-malli!] Iäkkäitä aviopuolisoita erotetaan toisistaan ja sijoitetaan jopa satojen kilometrien päähän toisistaan.

Arvoisa ministeri Juuso, mitä te vastaatte ikääntyneelle aviopuolisolle, joka ei 70 avioliittovuoden jälkeen pääse näkemään iäkästä puolisoaan? [Sari Sarkomaa: Ei kannata äänestää keskustaa!] Onko teillä rakentavia ratkaisuja, jotta hyvinvointialueilla ei tarvitsisi tehdä näin hulluja ja epäinhimillisiä päätöksiä? [Ben Zyskowitz: Tällaisenko soten te päätitte?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

16.14 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Muistutan keskustaa siitä, että kun te tämän sote-mallin loitte, te loitte myöskin yleiskatteellisen rahoituksen ja te loitte myöskin aluevaltuustot ja aluehallitukset, jotka päättävät yksityiskohtaisesti siitä, mihin se yleiskatteellinen rahoitus kohdistetaan, jota ensi vuonna on tulossa hyvinvointialueille 26 miljardia euroa. Totta kai kannustan kaikkia hyvinvointialueita ottamaan tällaiset inhimilliset näkökohdat huomioon, kun ne sijoittavat ja tarjoavat palveluita vanhukselle. Se on ihan itsestään selvää, että kukaan ei halua sitä, että vastentahtoisesti puoliset erotettaisiin toisistaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

16.15 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan tähän alkuperäiseen kysymykseen, ja kun sieltä ministeriainiosta pyydettiin, että täältä vastattaisiin, niin kerron, miksi se teidän 30 miljoonan euron panostus ja koko vuoden 60 miljoonan euron panostus ei ole lisännyt yksityisiä lääkärikäyntejä. Se johtuu siitä, että kun tavallinen lasku yksityissektorilla on 150—180 euroa ja siihen kolmenkymmen toimistomaksu päälle ja siihen laboratoriokulut ja siihen kuvantamiskustannukset, jos sellaisia tulee, niin se, että jos siitä saa kahdeksan tai kymmenen tai 15 tai 30 euron korvauksen, tarkoittaa käytännössä sitä, että se omavastuu on edelleen niin suuri, että se ei houkuttele käyttämään, jos suinkin on tarjolla julkisia palveluita. Siksi asian ydin on se, että miksi otatte pois hyvinvointialueilta sen 120 miljoonaa euroa, joka oli tarkoitettu, vaikkakin yleiskatteellisen rahoituksen osana, nimenomaan siihen perusterveydenhuollon vahvistamiseen.

Ja mitä tulee siihen 2 200 miljoonaan euroon, siitä 1 500 miljoonaa on kompensatiota vuoden 23 alijäämästä ja muun kustannustason nousua. [Puhemies koputtaa] Mitään uutta lisää siellä ei ole.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.16 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä oppositio jälleen useissa puheenvuoroissaan esittää, että hallitus tekee leikkauksia hyvinvointialueiden rahoitukseen. [Välihuutoja vasemmalta] Ensi vuoden osalta tämä hyvinvointialueiden yleiskatteellinen rahoitus, joka siis on noin 30 prosenttia koko valtion budjetista, nousee 2,2 miljardia euroa. Se, että meidän sote-menot kasvavat, on tietenkin luonnollista meidän ikääntymiskehityksen vuoksi, mikä tulee nostamaan tulevaisuudessa entistä enemmän hoiva- ja terveystenonja, mutta tämän osuus tästä kokonaisuudesta on varsin pieni.

Sen sijaan mitä tulee tähän, mihin edustaja Lindén viittasi, että korjataan tätä syntynyttä alijäämää, niin aivan totta, samaa rahaa se on, tismalleen samaa rahaa, jota valtio antaa hyvinvointialueille. Tämä uudistuksen kanssa, joka on edellisen hallituksen tekemä ja meille annettu, me yritämme selviytyä, ja siihen liittyy hyvin monenlaisia haasteita, mutta ajatus siitä, että me teemme sinne erillisiä leikkauksia, ei lainkaan pidä paikkaansa. Menokehitys, joka hyvinvointialueilla tälläkin hetkellä toteutuu ja edelleen jatkuu, on se, mihin meidän on myös kiinnitettävä huomiota. [Puhemies koputtaa] Tämä olisi jotenkin ymmärrettävää, mikäli palvelut tässä maassa olisivat priimaa, [Puhemies koputtaa] mutta kuten tiedämme, ne eivät ole. [Aki Lindén: JTS:ssä on lueteltu kymmenen eri leikkausta!]

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Alametsä, olkaa hyvä.

16.18 Alviina Alametsä vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Terapiaan pääseminen on kuin temppurata, ja nuori törmää apua hakiessaan byrokratiaan, hoidon tarpeen arviointiin ja hengenvaarallisiin jonoihin. Hallitus pahentaa tätä leikkaamalla opiskelija-asumisesta, toimeentulosta, koulutuksesta ja palveluista. Ministeri tässä lupaili tukea nuorille, mutta päinvastoinhan tehdään: terveydenhuollon hoitotakuuta pidennetään, lastensuojelun jälkihuollosta leikataan 24 miljoonaa, nuorisotyöstä neljä ja sote-järjestöiltä 80 miljoonaa. Jättileikkausten jälkeen hallituksen lupailemat pienet toimet ovat tippa vettä roihuvaan tulipaloon, vain murto-osa leikatusta.

Terapiatakuu on tarpeen. Miksi hallitus haluaa rajata sen vain alle 23-vuotiaisiin? Jos kerran terapiatakuu halutaan rajata vain nuorille, niin nuorisolainkin mukaan nuoria ovat alle 29-vuotiaat. Kysynkin teiltä, ministeri Juuso: miten hallitus varmistaa, etteivät nuorten mielenterveys ja hyvinvointivaltio romahda näistä leikkauksista, ja miten hengenvaarassa olevat saavat apua, kun he jäävät terapiatakuunkin ulkopuolelle? — Kiitos. [Ben Zyskowicz: Te ette saaneet koko terapiatakuuta aikaiseksi!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.19 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä 23 vuoden ikäraja on sellainen asia, mitä voidaan tietysti korottaa, jos huomataan, että se toimii ja jos rahaa löytyy lisää. Siihen on nyt budjetoitu 35 miljoonaa euroa vuosittain, koska me annamme tietysti rahaa, kun hyvinvointialueille tulee uusia tehtäviä. Huomautan, että alle 23-vuotiaille tämä palvelu on ilmaista ja sen saatavuus tulee huomattavasti paranemaan. Sitä ei myöskään koske kolmen kuukauden hoitotakuu, vaan heillä pysyy 14 vuorokauden hoitotakuu. Nimenomaan lasten ja nuorten osalta olemme alkaneet tehokkaisiin toimiin, mutta mikään ei kiellä hyvinvointialueita laajentamasta sitä myöskin vanhempiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

16.20 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pyytäisin, ministeri Juuso, teitä kiinnittämään huomiota kasvaviin hyvinvointi- ja terveyseroihin. Meillä Suomessa pienituloisilla verrattuna suurituloisimpiin on jopa kymmenen vuotta eliniässä eroa. Me olemme todella huolestuneita erityisesti näistä pienituloisista ja paljon palveluita tarvitsevista — miten he jatkossa saavat hoitoa?

Nyt te olette leikkaamassa hoitotakuuta, perusterveydenhuoltoa, vanhustenhoidosta, vammaispalveluista. Juuri kehitysvammaiset olivat yhteydessä erittäin huolestuneina tästä. Te leikkaatte näiltä ihmisiltä, mutta samaan aikaan te lisäätte yksityiseen terveydenhuoltoon 500 miljoonaa, ja tätä arvovalintaa me emme hyväksy emmekä ymmärrä.

Toivoisinkin, että perustelisitte tätä teidän arvovalintaa. Pidätkö huolestuttavana tätä hyvinvointi- ja terveyserojen kasvua, ja mitä konkreettista teette näiden erojen kaventamiseksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

16.21 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Korjaan ensin tämän väärinkäsityksen liittyen vammaispalvelulakiin ja vammaisille tarkoitettuihin palveluihin: Hallitus budjetoii niihin lisää rahaa yli 30 miljoonaa euroa sen entisen lisäksi, mikä vammaispalveluihin menee. [Juho Eerola: Hyvä, että tätä korjataan!] Vammaispalveluihin menee tällä hetkellä valtion budjetista noin kaksi ja puoli miljardia euroa, ja se tulee vielä nousemaan uuden vammaispalvelulain myötä. Emme todellakaan ole huonontamassa vammaisten palveluita. [Vasemmalta: Te säästätte 70 miljoonaa!]

Se, että pienituloisilla ja hyvätuloisilla on hyvinvointieroja, ei ole uusi asia. Se on ollut aina. Se, että ne ovat nyt nousemassa, on valitettavaa. Siihen tietysti yksi toimenpide, mitä me teemme, on ministeri Bergqvistin salkussa oleva Suomi liikkeelle -ohjelma, 80 miljoonaa euroa tällä hallituskaudella, 20 miljoonaa per vuosi, laitamme Suomi liikkeelle -ohjelmaan, jonka puitteissa innostamme ja haemme toimintamalleja lisää, jotta liikunta lisääntyisi, koska sillä on suora yhteys myöskin terveyteen ja hyvinvointiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

16.22 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri Purra, kun teiltä eduskuntavaaleissa kysyttiin koulutusleikkauksista, niin te vastasitte: ”Päinvastoin erityisesti peruskoulu ja ammatillinen kaipaavat lisää resursseja.” Nyt teidän budjettiriihenne on puitu, ja yllättäen ammatillisesta koulutuksesta leikataankin 120 miljoonaa. 120 miljoonan leikkaus tarkoittaa sitä, että jopa 1 600 opettajaa laitetaan kilometritehtaalle ja koko ajan kasvavan työttömien joukon jatkoksi.

Arvoisa pääministeri Orpo, vielä viime vuonna te lupasitte, että hallitusohjelmakirjaukset eivät tarkoita sote-palveluista leikkaamista, mutta niin nyt tapahtuu. [Ben Zyskowitz: Ei tapahdu!] Vanhuspalveluista leikataan tuhannen hoitajan työpanos, hoitoonpääsyä vaikeutetaan ja sairaalaverkkoa karsitaan. Kysynkin nyt teiltä: eikö olisi aika perua nämä teidän tehottomiksi osoittautuneet puolen miljardin lahjat terveysfirmoille ja käyttää nämä rahat sen sijaan julkisen terveydenhuollon vahvistamiseen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.23 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin hyvää syyskauden alkua kaikille. — Tämä varmaan toistetaan täällä kymmeniä kertoja syksyn mitta, kuten tehtiin jo kevätkaudella: Hallitus ei leikkaa sote- ja hyvinvointialueiden rahoitusta, vaan lisää sitä nyt tästäkin vuodesta ensi vuoteen yli kahdella miljardilla eurolla. Yhteissumma on 26 miljardia, ja sillä hyvinvointialueiden pitää pystyä järjestämään hyvinvointipalvelut. Se on iso työ. Tämä Suomen hyvinvointihistorian suurin uudistus on alkutaipaleella. Hyvinvointialueiden kanssa nyt tehdään töitä, että ne rahat saadaan riittämään ja ihmiset pääsevät hoitoon.

Mitä tulee tähän yksityiseen puoleen, jota nostatte esille, niin kuten ministeri täällä totesi, me tulemme suuntaamaan tämän 70 miljoonaa euroa tehokkaammalla tavalla. Kelakorvausmallia tullaan uudistamaan, ja se tullaan tuomaan eduskunnalle, niin että se todellakin parhaalla mahdollisella tavalla vaikuttaa siihen, että ihmiset pääsisivät sujuvammin hoitoon ja ennen kaikkea [Puhemies koputtaa] että terveyden edistäminen paranee. [Timo Heinonen: Kuulostaa järkevältä!]

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Laiho, olkaa hyvä.

16.24 **Mia Laiho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten täällä pääministeri Purra... [Naurua — Antti Lindtman: No niin, sieltä se tuli! — Välihuutoja] — pääministeri Orpo ja valtiovarainministeri Purra ovat tuoneet esille, sote-rahoitus kasvaa yli kahdella miljardilla ensi vuonna, ja kokonaisuudessaan se on yli 26 miljardia. Kela-korvaukset, mistä täällä puhuttiin, ovat alle 0,5 prosenttia tästä kokonaissummasta, niin että laitetaan nämä oikeisiin mittasuhteisiin ja keskitytään täällä niihin oikeisiin asioihin, mihin täällä pitää todella vaikuttaa.

Tämä hallitus muun muassa panostaa lasten ja nuorten palveluihin turvallisuuden ja koulutuksen lisäksi ensi vuonna niin, että panostetaan päihteillä ja väkivallalla oirehtiville nuorille, nuorten huumekuolemien ehkäisyyn, lastensuojelun hybridimallin kehittämiseen, harrastus- ja päivätoimintaan, perusopetuksen vähimmäistuntimäärän kasvattamiseen, oppimisen tukeen sekä lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseen. Näitä kaikkia tulee hallitus edistämään, [Puhemies koputtaa] ja nämä jos mitkä ovat vaikuttavia lapsiin ja nuoriin kohdistuvia toimenpiteitä. [Vasemmalta: Lapset ja nuoret kärsivät eniten! — Pääministeri Purra vastaa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — En erottanut tästä puheenvuorosta kysymystä, joten siirrymme seuraavaan kysyjään. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.26 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä hoitoonpääsyssä on kyllä hyvin outo arvovalinta, eikä vain arvovalinta, vaan myös hyvin konkreettinen kysymys kansalaisten terveydestä. Teillä on ollut, ministeri Juuso, punnittavananne yhtäältä edellisen hallituksen säätämä hoitotakuu ja nopeutunut hoitoonpääsy julkisissa peruspalveluissa ja toisaalta tämä vaalikauden aikana 500 miljoonaa euroa satsattava raha yksityiseen terveysbisnekseen, ja kummin te olette tässä valinneet? Te olette valinneet romuttaa tämän toimivan hoitotakuun, kasvattaa tavallisten kansalaisten hoitojonoja ja tukea varakkaiden ihmisten nopeampaa hoitoonpääsyä yksityisessä terveydenhuollossa, eikä tämä edes lyhennä niitä hoitojonoja. Lääkäriiliittokin on kritisoinut tätä Kela-korvausten nostoa. Eikö nyt olisi aika peruspalveluista vastaavan ministerin puolustaa tavallisten kansalaisten hoitoonpääsyä, toimivaa hoitotakuuta ja hyvinvointialueiden rahoitusta? [Puhemies koputtaa] Aiotteko te arvioida pikaisesti uudelleen nämä Kela-korvaukset ja asettua puolustamaan hoitotakuuta hyvinvointialueille? [Ben Zyskowiec: Justhan pääministeri sanoi, että näin tehdään! Ettekö te kuunnellut?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.27 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun mielestäni peruspalveluista vastaava ministeri puolustaa erinomaisesti peruspalveluja. Tämä hallitus ensi vuonna lisää hyvinvointialueiden rahoitusta merkittävästi johtuen ikääntyvän Suomen palvelutarpeen kasvusta. Samaan aikaan täällä kukaan ei voi sulkea silmiään siltä, että sote-uudistuksessa meidän on onnistuttava myös siinä kasvavien menojen käyrän hillitsemisessä, jotta me tulevaisuudessa saadaan pidettyä meidän hyvinvointivaltio kasassa, [Välihuutoja] niin että pystytään vastaamaan palvelulupauksiin ja tekemään asiat niin, että suomalaiset voisivat paremmin ja myös ne terveys- ja hyvinvoin-

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

tierot voisivat kaventua, mikä on myöskin sote-uudistuksen isoja tavoitteita. Tässä isossa kuvassa hyvinvointialueiden rahoitusta vahvistetaan, jotta palvelutarpeeseen voidaan vastata, ja samanaikaisesti pyritään huolehtimaan myöskin siitä, että meillä on koko kapasiteetti käytössä, että me voimme saada terveydenhuollon saatavuuden mahdollisimman hyväksi.

Täällä on monta kertaa Kela-korvauksista jo todettu, että teemme siihen mahdollisimman vaikuttavaa mallia ja teemme vielä merkittäviä muutoksia myös lausunnoilla olleeseen versioon. Sen lisäksi minulla oli ilo eilen käydä edustaja Lindénin kanssa hyvää keskustelua omalääkärimallista, [Puhemies koputtaa] jota Lääkäriliittokin on esittänyt, ja meillä on myös ajatuksia siitä, miten Kela-korvauksia voitaisiin hyödyntää myös omalääkärimallin kehittämisessä Suomessa. [Aki Lindén: Ilo oli molemminpuolinen!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.28 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysministeri totesi, että tämä hallitus satsaa lasten ja nuorten mielenterveyteen enemmän kuin mikään hallitus aikaisemmin. Surullista sanoa, mutta kun katsoo niitä tehtyjä päätöksiä viimeisen vuoden aikana ja nyt tänäkin syksynä, niin te romutatte enemmän kuin mikään hallitus aikaisemmin edellytyksiä turvalliseen lapsuuteen [Juho Eerola: Ai niin kuin koronarajoitukset?] ja ehjään nuoruuteen, niihin elementteihin, joista mielenterveys koostuu.

Edustaja Laiho totesi, että tämä hallitus panostaa esimerkiksi lasten ja nuorten hybridimalliin, joka on siis kohdennettu väkivaltaa käyttäville nuorille — tärkeää, mutta maalaisjärjelläkin olisi ymmärrettävissä, että jotta päästään siihen ministeri Grahn-Laasosen mainitsemaan kustannusten kasvun hillintään, olisi vaikuttavampaa puuttua juurisyihin.

Kysynkin arvon pääministeriltä, joka viime kädessä vastaa tämän hallituksen toiminnasta: Miten tämä velkalaiva kääntyy, kun te leikkaatte ennaltaehkäisystä, sote-järjestöiltä, ja te leikkaatte perusterveydenhuollosta, hoitajonoista? [Jani Mäkelä: Ei sieltä leikata!] Kustannukset kasaantuvat kalliiseen erikoissairaanhoidon. Näillä leikkauksilla ei tule säästöjä. Niillä tulee pahempia sairauksia, lisääntyviä ongelmia, pahimmillaan jopa aivan turhia kuolemia. Mikä on teidän suunnitelmanne, miten se painopiste sinne ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen vaiheeseen siis siirtyy?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.29 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se, miksi me joudumme sopeuttamaan meidän budjettia ja tekemään leikkaussäästötoimiakin eri puolilla, johtuu siitä, että me haluamme turvata suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan [Välihuutoja] — ne palvelut sieltä lapsiperheiden, lasten ja nuorten palveluista kouluihin, terveyskeskuksiin, sosiaalipalveluihin ja vanhusten palveluihin — samaan aikaan, kun meidän pitää huolehtia meidän turvallisuudesta, maanpuolustuksesta, infrarakentamisesta, monista tärkeistä asioista.

Jotta meillä on se hyvinvointiyhteiskunta kaikkine niine nuorten palveluineen, meidän on pistettävä talous kuntoon. Te ette pääse sitä asiaa mihinkään karkuun, vaikka olettekin oppositiossa. [Vihreiden ryhmästä: Tehän sitä johdatte!] Sitä työtä me tehdään, mutta samaan aikaan me tehdään panostuksia: mitä tulee nuoriin, niin esimerkiksi 200 miljoonaa peruskoulun vahvistamiseen tai terapiatakuun käyttöönotto, mihin edellinen hallitus ei

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

pystynyt — ei löytynyt poliittista tahtoa, ja se oli teidän arvovalintanne — tai vaikka Suomi liikkeelle, josta erityisesti hyötyvät nuoret harrastustoiminnassaan. Eli me teemme samaan aikaan välttämätöntä valtiontalouden ja julkisen talouden sopeuttamista [Puhemies koputtaa] mutta myöskin tärkeitä yksittäisiä panostuksia. [Sofia Virta: Ei mitään vastausta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

16.31 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On turhauttavaa kuunnella tätä, että sotesta ei leikata, kun jokainen tietää, että kun rahoitus ei vastaa tarpeita, [Vilhelm Junnila: Tuleeko rahaa enemmän vai vähemmän?] palvelutarvetta ja kustannustasoa, niin kyseessä on leikkaus. Vai ajatteletteko tosiaan, että siellä hyvinvointialueilla tällä hetkellä ihan niin kuin huvikseen tehdään niitä leikkauslistoja? Ne ovat aivan karmeata luettavaa. [Välihuutoja] Sosiaalityössä ei pystytä tekemään perhekäyntejä, vammaispalveluista leikataan, ja niin edelleen.

Viisautta on se, että jos havaitaan, että jokin toimi ei toimi ja että se ei ole järkevää, niin se perutaan. Täällä kuultiin nimenomaan, että esimerkiksi Lääkäriliitto suosittaa, että tästä Kela-korvausmallista luovuttaisiin ja se sama summa laitettaisiin sinne perusterveydenhoitoon. Vai onko niin, että teitä kiinnostaa enemmän antaa massiivinen lahja terveysbisnekseen, [Ben Zyskowiec: Joo, kyllä siitä varmaan on kyse! Pakko olla kyse!] kuin se, että ihmiset saisivat hoitoa ja palveluita, pääministeri Orpo? [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä. [Antti Lindtman: Liian kiusallinen kysymys!] — Kysymys oli osoitettu pääministeri Orpolle.

16.32 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toki vastaan. — Siis vielä kerran: Tämä 70 miljoonaa vuodessa on tarkoitettu siihen, että ihmiset pääsisivät nopeammin hoitoon. [Eduskunnasta: Se ei toimi!] Se toteutettiin tänä vuonna olemassa olevan lainsäädännön pohjalta, ja nyt me olemme uudistamassa sitä ensi vuodelle, jotta se on vaikuttavampi. Siis me uudistamme sen, jotta se on vaikuttavampi, jotta sillä saavutetaan ne tavoitteet, joita meillä on, jotta ihmiset saisivat tarvitsemaansa hoitoa. Ja myöskin tämä Kela-korvaus, kuten tässä on sanottu, on pieni osa siitä rahasta, [Välihuutoja] mitä me käytämme hyvinvointialueiden rahoittamiseen. Se kokonaisuus, 26 miljardia, on sen julkisen terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden rahoittamista, joilla pääasiassa hoidetaan suomalaisten terveyttä ja sosiaalipalveluita.

Minusta tämä on tahallista väärinymmärtämistä, [Välihuutoja] ja vielä se fakta: me tulemme korjaamaan tätä mallia vaikuttavampaan suuntaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

16.33 **Anne Rintamäki ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Grahn-Laasonen, olette kertonut, että uusi Kela-korvausmalli on rakennettu niin, että se voisi olla välivaiheena ennen omalääkäri- tai ammatinharjoittajamalliin siirtymistä. Kela-korvausten nosto helpottaa muun muassa gynekologin tai silmälääkärin vastaanotolle pääsyä. Tällä niin edistetään sairauksien ennaltaehkäisyä kuin ehkäistään sairauksien pahenemista. Nämä palveluthan on tällä hetkellä pääsääntöisesti rajattu julkisen terveydenhuollon ulko-

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

puolelle. Vuoden 2023 alussa Marinin hallituksen leikkausten myötä poistuneet fysioterapiakäynnit [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] tulevat myös taas Kela-korvauksen piiriin. Tämä tukee ikääntyviä työssäkäyviä, sillä tuki- ja liikuntaelinsairaudet ovat eniten työstä poissaoloja aiheuttava ja työkyvyttömyyseläkkeelle johtava sairausryhmä. [Juho Eerola: Se on kyllä totta!] Miten, arvoisa ministeri, arvioitte, että Kela-korvauksen nosto helpottaa kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden työtaakkaa ja parantaa hoitoonpääsyä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.34 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos erinomaisesta puheenvuorosta, jossa kuuluu ammattilaisen ääni. — Siellä mainittiin esimerkiksi fysioterapia, joka on toimintakykyä ylläpitävää. Tavoitehan on se, että ihmiset voisivat mahdollisimman hyvin työelämässä ja ikääntyvät ihmiset voisivat pysyä mahdollisimman toimintakykyisinä ja elää täyttä elämää mahdollisimman pitkään. Fysioterapia on tärkeä palvelu, jota meidän julkinen sektori ei riittävästi tarjoa, ja tämä on yksi esimerkki sellaisista osa-alueista, joihin Kela-korvaukset voisivat toimia.

Edellinen hallitus poisti Kela-korvaukset fysioterapiasta, [Vasemmalta: Vähänivätkö käynnit?] kuten myös hedelmöityshoidoista, mitä ihmettelen suuresti, koska meillä on Suomessa historiallisen matala syntyvyys ja moni kärsii tahattomasta lapsettomuudesta. [Juho Eerola: Kelatkaa sitä!] Tämä hallitus on palauttamassa hedelmöityshoitojen Kela-korvaukset auttamaan lapsettomuudesta kärsiviä ja korottaa niitä vielä merkittävästi, niin että ne olisivat useamman saatavilla, ja lisäksi pyrimme myöskin varmistamaan julkiselta puolelta hedelmöityshoitojen parempaa saatavuutta.

Sen lisäksi tässä mainittiin esimerkiksi gynekologikäynnit — naisten asiat ovat liian alihoidetut julkisella puolella, ja täältä voidaan saada siihen apua —, suun terveydenhuolto ja esimerkiksi silmälääkärikäynnit. Nämä ovat niitä asioita, [Puhemies koputtaa] joihin suomalaiset jo tänä päivänä käyttävät Kela-korvauksia, [Puhemies koputtaa] ja tämä on vuosikymmeniä käytössä ollut, toimiva käytäntö. [Vasemmalta: Kuinka moni pienituloinen eläkeläinen hyötyy?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Kiuru, olkaa hyvä.

16.36 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri totesi hyvin, että teitte alkuvuodesta kovia päätöksiä. Siitä olen samaa mieltä. Sanoitte myös, että rahaa ei ole jaossa, mutta ihmettelimme tietenkin, että kyllä sitä oli. Ja kun katsoin, että te yhdessä päivässä survoitte päätökset menemään, eikä tarvittu edes toista päivää, [Perussuomalaisten ryhmästä: Tehokas hallitus! — Välihuutoja] mieleeni tuli, että ei kovin kovia päätöksiä tehty, koska ei tarvittu edes toista päivää näiden päätösten tekemiseen.

Täällä hoetaan, että sosiaali- ja terveydenhuoltoon tulee lisää rahaa. Minusta on tärkeää, että täällä pidetään tosiasioista kiinni. Te annatte niin paljon rahaa, että kahden ja puolen prosentin kustannuskehitys pystytään kattamaan, mutta tällä hetkellä kulut ovat kuuden prosentin lisäluokkaa. Tämä on suuren luokan huijaus. [Ben Zyskowicz: Niin, teidän sote!]

Te puhutte hoitotakuusta ja siitä, että hoitotakuu toteutuisi. Te otatte nyt tällä hetkellä eri puolilta alueita lääkäreiden ja hoitajien palkkarahat pois. Esimerkki: Minun omasta maakunnastani Satakunnasta lähtee teidän leikkauksenne johdosta ensi vuonna 60 lääkärin palkkarahat. [Puhemies: Kysymys?] Samoin käy Pohjanmaalla ja eri puolilla keskisuuria

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

piirejä. Se on paljon enemmän muissa piireissä. [Puhemies koputtaa] Miksi te, terveyden ja hyvinvoinnin erojen vähentämisen ministeri, kestätte tämän?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.37 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muistutan edelleenkin oppositiota siitä, kuka tämän sote-mallin on luonut [Välihuutoja] ja kuka päättää siitä yleiskatteellisesta rahoituksesta. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Muistutan myöskin siitä, että hoitotakuu on parantunut pitkälti sen johdosta, että hyvinvointialueet ovat ottaneet käyttöön erilaisia etä- ja digipalveluja, ja ne tuskin poistuvat, vaikka hoitotakuu maksimissaan pidentyy kolmeen kuukauteen. Muistutan edelleenkin siitä, että se kolme kuukautta on ehdoton maksimi. Se ei tarkoita sitä, että joka ikinen joutuisi sen kolme kuukautta siellä odottamaan, vaan se on se maksimi ja nopeampaa hoitoon pääsee. Kun pystytään erityisesti satsaamaan niihin, joilla on kiireellinen hoidon tarve, ja heidän hoitonsa jatkuvuuteen, niin uskon, että tämä kyllä on ihan hyvä asia. [Krista Kiuru: Eli hallitus leikkaa hoitotakuuta, ja se on edeltävän hallituksen vika?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Forsgrén, olkaa hyvä.

16.38 Bella Forsgrén vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asiantuntijoiden arviot olivat tyrmäviä Kela-korvausjärjestelmästä, ja on sanottukin, että hyöty on olematon mutta verorahaa uppoaa kaksinkertaisesti. [Ben Zyskowicz: Siksihän sitä muutetaan! Ettekö te kuule?]

Hallitus nosti yksityislääkärikäyntien Kela-korvasta kahdeksasta eurosta 30 euroon tarkoituksena purkaa hoitonoja. Nyt on käynyt ilmi, että yksityiskäynnit ovat kasvaneet viime vuoteen verrattuna vain 0,7 prosenttia. 0,7 prosenttia — pitää aika paljon muuttaa, että siitä tulee millään tasolla tuottoisa. Omavastuuosuus on yhä Kela-korvauksen jälkeenkin huomattava etenkin pienituloisille henkilöille, jotka käyttävät julkisia terveydenpalveluita eniten, eli korvauksesta on tullut lisäeuroja eniten hyvätuloisille ja hoitojonot pysyvät ennallaan. Tätä on kritisoinut Lääkäriliitto, jonka mukaan Kela-korvaukset vain lisäävät kustannuksia ja pahentavat lääkäripulaa.

Täällä on nostettu esille hedelmöityshoidot, ja itse kannatan hedelmöityshoitoja Kela-korvauksien piiriin, [Ben Zyskowicz: No miksi te poistitte ne?] mutta kannattaa sanoa tässä kuitenkin ääneen, että niiden osalta puhutaan ykkösmiljoonista, ja tässä puhutaan huomattavasti isommista rahoista, mitkä menevät perusterveydenhuollon puolelle, joten tässä vähän sanoisinko puhutaan ja perustellaan toisin.

Olisin kysynyt, arvoisa pääministeri: Miten meillä on tässä taloustilanteessa varaa rahojen hutilointiin? Miksi erityisesti hyvätuloisten terveydenhuolto on teidän prioriteettinne? [Ben Zyskowicz: Miksi leikkasitte hedelmöityshoidot, jos kannatatte?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.40 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ensinnäkin siitä, että voidaan etsiä myös yhteistä linjaa, ja kiitos, jos jaetaan laajasti, että hedelmöityshoidot ovat tärkeä panostuskohde. Haluaisin ehkä täsmennystä, että mitenkä gynekologit, silmälääkärit, hammaslääkärit — panostetaanko myöskin

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

näihin Kela-korvauksiin? [Aino-Kaisa Pekonen: Vai pitäisikö niiden olla siellä perusterveydenhuollossa kaikkien saatavilla?] Entä toimintakyvyn ylläpitäminen fysioterapian kautta? Tätä keskustelua olisi nyt hyvä käydä ja mahdollisuus myöskin käydä, kun tätä Kela-korvausmallia muokataan mahdollisimman vaikuttavaan suuntaan.

Siinä on myöskin mahdollisuuksia siihen, että Kela-korvauksia voitaisiin hyödyntää matkalla omalääkärimalliin, eli tavoitteena olisi, että meillä olisi myöskin saatavuuden lisäksi ja rinnalla hoidon jatkuvuutta ja sitä, että tulevaisuudessa voisi saada tehokkuutta meidän sote-järjestelmään sitä kautta, ettei tarvitsisi aina selittää sitä asiaa uudelleen ja uudelleen eri vastaanotolla. Eli tähän on sen omalääkärimallin suuria vahvuuksia. Meillä on valmiutta käynnistää tähän liittyen esimerkiksi aika laajamittaisiakin kokeiluja tällä kaudella, jotta löytyisi paras toteutus. [Krista Kiuru: Eli rahaa on!] Hyvinvointialuelähtöisestihän näitä mietitään tällä hetkellä jo monilla alueilla, ja hyviä käytäntöjä luodaan, ja tähän on myöskin mahdollista saada kansainvälisiä esimerkkejä. [Puhemies koputtaa]

Kaiken tämän tavoitteena ja pohjalla on se, että me haluamme parantaa suomalaisten terveydenhuollon saatavuutta ja hoidon laatua [Puhemies koputtaa] ja saada myös hyvinvointialueet toimimaan, ja koko tämä meidän monikanavainen järjestelmä, [Puhemies: Kiitoksia, nyt minuutti on käytetty!] ottaen huomioon, että Kela-käyntejä oli se puoleltoista miljoonalle viime vuonna.

Puhemies Jussi Halla-aho: Pyydän sekä edustajia että ministereitä kunnioittamaan minuutin aikarajaa. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

16.41 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yksityisen terveysbisneksen Kela-korvauksen korotukset olisi voitu suunnata hyvinvointialueiden järjestämiseen terveydenhuoltoon, joka olisi hyödyttänyt myös pienituloisia. Hallitus päätti jättää käyttämättä myös monia muita keinoja, joilla olisi voitu kasvattaa valtion tuloja ja siten välttää monia leikkauksia. Esimerkiksi talouspolitiikan arviointineuvoston ehdottama listaamattomien yhtiöiden osinkoverotuksen kiristäminen olisi voitu toteuttaa.

Miksi te ette halua korjata verotuksen porsaanreikiä, jotka tukkimalla saataisiin satoja miljoonia valtiolle tuloja menojen katteeksi? Miksi te haluatte mieluummin leikata ammatillisesta koulutuksesta, suomalaiselta kulttuurilta sekä sosiaali- ja terveystaloukselta kuin laittaa hyväosaisimpien verokikkailua kuriin?

Arvoisa hallitus, miksi nämä verotuksen porsaanreiät säilyvät, mutta eläkeläisten ja opiskelijoiden asumistukia leikataan? [Jenna Simula: Miksi jätitte porsaanreikiä? — Ben Zyskiewicz: Korjasitteko te viime kaudella niitä?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.42 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kylläpä hallituksella olisikin hieman helpompi toimi, mikäli myös edelliset hallitukset olisivat osallistuneet julkisen talouden ja valtiontalouden tasapainottamiseen. [Vasemmalta: Voitteko vastata kysymykseen! — Aina on jonkun muun vika!] Se, että me teemme yhdeksän miljardin päätöksiä, joita tällä hetkellä laitetaan täytäntöön, on varsin suuri, ja se olisi totta vieköön helpompaa, mikäli siihen olisi osallistuttu jo aiemmin. [Välihuutoja vasemmalta] Nämä madonluvut ja niiden kehittyminen on ollut selvästi nähtävissä jo edellisen hallituksen aikana. [Ben Zyskiewicz: Mutta silloin rahaa oli! — Perussuomalaisten ryh-

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

mästä: Ei ole enää!] Samaan aikaan me emme lisää juuri lainkaan harkinnanvaraisia menoja. Me teemme niihin säästöjä. [Krista Kiuru: Paitsi Kela-korvaukset, 500 miljoonaa!]

Meidän veropolitiikka on varsin tasaista. Nythän kehysriihen päätösten perusteella me olemme ottaneet käyttöön myös verosopeutuskeinoja. Ne eivät monestikaan ole mieluisia, mutta tämä tilanne on tosiaan niin huolestuttava, että tarvitsemme myös veronkiristysä, joista suurimpana tietenkin arvonlisävero.

Mitä tulee sitten tähän edustajan esiin nostamaan, listaamattomiin yhtiöihin, niin muistutan, että sitä ei myöskään edellinen hallitus, jossa te itse olitte päättämässä, tehnyt. [Puhemies koputtaa] Me teemme erilaisia ratkaisuja, joilla tuetaan suomalaista omistajuutta, yrittämistä ja työntekoa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

16.44 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maamme taloustilanne on äärimmäisen vakava. Onneksi pääministeri Petteri Orpon hallitus on sitoutunut ja lähtenyt tuomaan todeksi lupaustaan kestävämmästä taloudesta. [Eduskunnasta: Velka kasvaa!] Budjettiriihi oli jälleen vahva osoitus hallituksen toimintakyvystä maamme talouden ja sen kautta hyvinvointiyhteiskunnan pelastamiseksi. [Sanna Antikainen: Juuri näin!]

Edustaja Lindtman ja edustaja Kaikkonen, kun te olette nyt kuin veljekset siellä oppositiossa, talouden vaikeaa tilannetta ei korjata toiveilla paremmasta, ei myöskään teidän ”ei käy” -linjalla. Te olette vastustaneet käytännössä jo kaikkia tehtyjä säästöjä ja kaikkia rakenteellisia uudistuksia. [Välihuutoja] Rahamme eivät, arvon oppositioedustajat, riitä tähän, velkaantumisen uhkaa perustaa. Me tarvitsemme säästöjä ja me tarvitsemme vahvaa kasvupolitiikkaa, molempia yhdessä — konkreettisia ja rakenteellisia toimia kasvun vauhdittamiseksi. Arvoisa valtiovarainministeri Purra, [Puhemies koputtaa] mitä kaikkia toimia hallitus tekee suomalaisen kestäväen kasvun tukemiseksi ja vauhdittamiseksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.45 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakaan tätä taloutta ei panna kuntoon sopeuttamalla, vaan me tarvitsemme ehdottomasti kasvua, ja tähän ei valitettavasti yksi minuutti riitä, kun alan näitä toimia luettelemaan. Pelkästään meidän hallitusohjelma on jo itsessään kasvun ohjelma. Siellä on lukuisia rakenteellisia uudistuksia — muuten, hyvää yrittäjän päivää ja paikallisen sopimisen edistämistä — ja toisaalta erilaisia luvitukseen liittyviä toimia, joilla pyritään siihen, että nämä asiat luonnistuisivat tässä maassa hieman helpommin kuin tähän saakka.

Samaan aikaan me olemme tehneet varsinaisia kasvutoimia erittäin paljon. Jos mietitään näitä tänä keväänä tulleet päätöksiä, esimerkiksi suurten teollisten investointien verohyvitysmalli — jolla me pyrimme saamaan tänne lisää investointeja, joista meillä on ollut pulaa —, me pääomitamme Teollisuussijoitusta, me huolehdimme kantaverkon toimivuudesta, me ajamme tässä tilanteessa läpi neljän miljardin investointiohjelman, jossa tehdään merkittäviä väylähankkeita Suomeen, merkittävä summa korjausvelan purkuun, joka tässä suhdannetilanteessakin on erinomaista. [Puhemies koputtaa] No sitten tki-panostukset: huomattavat lisäykset, jotka kohdistuvat sekä yritysten toimintaedellytyksiin, [Puhemies koputtaa] siellä tehtävään tutkimukseen ja kehitykseen, että myös yliopistoihin, ja

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

niin edelleen. [Puhemies: Kiitoksia, nyt aika on käytetty!] Kuten sanoin, aika ei riitä, kun lähdän näitä luettelemaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.46 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tiedän, että hallituspuolueille ja erityisesti kokoomukselle on hiukan hankalaa keskustella tästä yksityisen terveysbisneksen tukemisesta, niin palautan sen nyt tähän terveydenhuoltoon. [Sanna Antikainen: Pysyisitte edes faktoissa!] Kun teiltä kysyy, otatteko vastuun niistä päätöksistä, joita olette tekemässä, muun muassa näiden hoitojonojen pidentämisestä, niin aina teidän vastauksenne on, että sote-uudistus tai edellinen hallitus tai suhdanteet, [Sanna Antikainen: Koska se pitää paikkansa!] niin että hyvinvointialueiden johtajien piti jo tällä viikolla puuttua tähän. Heidän viestinsä oli se, että lopettakaa nyt tämä syyttely. Ministeri Purran keskeinen virkamies totesi A-studiossa, että ilman tätä uudistusta tämän tilanteen hantteeraaminen olisi paljon vaikeampaa.

Ja kun tullaan siihen kustannusten kasvuun, niin nythän te pahennatte sitä. Vuokratyvoima ja ostopalvelut ovat ne erät, jotka ovat kaikkein eniten niitä kasvattaneet. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Ja kun tämä teidän lisätukenne yksityiseen terveydenhuoltoon vain lisää tätä ongelmaa ja tätäkin kautta kasvattaa henkilöstöpulaa ja kustannuksia, niin, ministeri Juuso, kertokaa nyt: [Puhemies koputtaa] miksi te ette halua pitää kiinni julkisen terveydenhuollon hoitotakuusta, [Puhemies koputtaa] vaan haluatte laittaa rahat yksityisen terveysbisneksen tukemiseen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.48 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Etä- ja digipalvelut on otettu käyttöön, ja ihmiset pääsevät hoitoon hyvin nopeasti tällä hetkellä. Henkilökohtaisesti en usko, että tämä kolmen kuukauden hoitotakuu merkittävästi tulee tilannetta pahentamaan, koska hyvinvointialueet voivat itse päättää, mihin ne kohdentavat sen rahoituksen, [Vasemmalta: Sitä rahaa ei ole!] ja millä tavalla ne potilaita ottavat vastaan.

Tämä on täysin liioiteltua kritiikkiä, mitä te teette tällä hetkellä. Hyvinvointialueet tekevät pääsääntöisesti hyvää työtä ja kehittävät palvelujaan koko ajan. [Antti Kurvinen: Hyvinvointialue tekee hyvää työtä mutta hallitus ei!] Minulla on täysi luottamus siihen, että hyvinvointialueet selviävät tästä tehtävästään, mutta heille tulee antaa hiukan aikaa. [Välihuutoja] Ensimmäiset kaksi vuotta varmasti ovat vaikeita, mutta kun saamme ensimmäiset jälkikäteistarkastuksen rahoituslisäykset ensi vuonna hyvinvointialueille ja heidän omat toimensa purevat, niin uskon, että hallituskauden loppua kohti olemme ihan hyvässä tilanteessa. [Aki Lindén: Tuohan oli ihan eri vastaus kuin hallituksen johdolla! — Välihuutoja]

Frågan slutbehandlad.